

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	6 december 2022	N.v.t.

Onderwerp

Vaststelling addendum op het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag)

Advies

1. Vast te stellen het addendum op het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag) met betrekking op een collectiviteitseis voor het deel plandeel Trekvljet – Maanweg,
2. Vast te stellen de GS-brief ter informatie aan de gemeente Den Haag over het vaststellen van het addendum op het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag),
3. Vast te stellen de GS-brief ter informatie aan de Omgevingsdienst Haaglanden over het vaststellen van het addendum op het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag),
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het vaststellen van het addendum op het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag).

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- 1) Aanbieding S000154246 153332
- 2) Addendum S000154246 153333
- 3) Bodemenergieplan Binckhorst eindversie (S000130943 96374)
- 4) Warmteplan Binckhorst deelgebied Trekvljet-Maanweg
- 5) 2022-11 GS-Brief aan Den Haag addendum
- 6) 2022-11 GS-Brief aan de ODH addendum

1 Toelichting voor het College

Afgelopen januari heeft uw college het bodemenergieplan *Laakhaven* vastgesteld met een zogeheten collectiviteitseis. Dat wil zeggen dat de bodemenergiesystemen onderling worden verbonden tot één gebiedsdekkend systeem (PZH-2020-762463421).

Het college van GS heeft op 3 maart 2020 het bodemenergieplan *De Binckhorst* vastgesteld (PZH-2020-726243346). Op 7 juni is een verzoek van het college van B&W van Den Haag ontvangen aangaande het vaststellen van een addendum op het bodemenergieplan. Het addendum betreft het toevoegen van een collectiviteitseis bij de realisatie van het plandeel *Trekvlief – Maanweg*.

Omdat bleek dat voor het realiseren van een gebiedsdekkend systeem de zogeheten waterregeling moest worden aangepast, en het op dat moment niet duidelijk was of en hoe het rijk die regeling zou willen aanpassen, heeft uw college 5 oktober 2021 het verzoek van de gemeente Den Haag afgewezen.

Technisch

De bodemenergiesystemen die in het bodemenergieplan *De Binckhorst* waren voorzien zijn gebouwgebonden lage-temperatuursystemen; het gaat om enkelvoudige systemen (voor utiliteit) of een aan een appartementencomplex gebonden collectief systeem. Voordeel van een systeem op appartementsniveau is dat de vraag collectief kan worden opgevangen. Afhankelijk hoe de installaties zijn geconstrueerd, kan dan tot 20% efficiëntie worden bereikt.

De gemeente had niet de intentie de installaties van de diverse appartementencomplexen onderling te laten verbinden. Den Haag ziet nu de mogelijkheid dat in ongeveer de helft van het plangebied van *De Binckhorst* (*Trekvlief-Maanweg*) alle systemen wél onderling worden verbonden, en wil deze aanvulling graag middels een collectiviteitseis in het bodemenergieplan vastleggen (addendum). Voor de andere helft van het plan ziet zij die mogelijkheid niet.

Een gebiedsdekkend systeem, ook wel genoemd collectief lage-temperatuur-netwerk, is nog iets energie-efficiënter dan een verzameling van gebouwgebonden systemen. (Het gaat dus niet om een hoge-temperatuur-netwerk, er is dus geen verbinding met warmtelinQ.)

De aanlegkosten en de kwetsbaarheid van het systeem nemen wel toe. Bij de uitrol en exploitatie van collectieve gebiedsdekkende systemen zijn regeneratie en back-up voorzieningen belangrijk, aangezien de provincie ervoor verantwoordelijk is dat de systemen in de ondergrond bij een goed beheer voldoende kunnen presteren. Bij gebouwgebonden systemen is het geen probleem dit per systeem bij de vergunningverlening in een later stadium te regelen, maar bij een collectief gebiedsdekkend systeem vraagt een dergelijke voorziening om extra aandacht 'aan de voorkant'. Als er later iets met de installaties mis blijkt te zijn, kan de provincie Zuid-Holland daarvoor als bevoegd gezag voor de vergunningverlening verantwoordelijk worden gesteld (voor zover de installaties volgens de bouwtekeningen zijn gerealiseerd).

Organisatorisch

Op basis van de Warmtewet heeft de gemeente Den Haag voor het gebied Trekvlief-Maanweg een zogenoemd warmteplan vastgesteld. Op basis hiervan wil de gemeente door middel van een openbare aanbesteding een zogenoemde warmteconcessie gaan verlenen aan een exploitant (warmtebedrijf). In de concessie worden een aantal condities beschreven waaronder de exploitant kan opereren. De gemeente houdt zo tijdens de concessieperiode een regierol op de lokale warmte- (en koude) voorziening.

Het komt voor dat een eigenaar van WarmteKoudeOpslag-vergunningen de installaties laat exploiteren door een andere partij. Als PZH zouden wij de set vergunningen dus aan andere partij(en) kunnen toekennen dan de partij die als exploitant door de gemeente Den Haag wordt geselecteerd. In de praktijk zou dit tot een moeizame werksituatie leiden, vandaar dat wij adviseren om de set vergunningen toe te kennen aan één marktpartij die *economisch* eigenaar wordt, en via een Europese aanbesteding door de gemeente wordt geselecteerd om de warmtevoorziening in het gebied te gaan verzorgen. Deze benadering hebben wij ook voor het gebied Laakhaven gekozen. Voor het bodemenergieplan 'De Binckhorst' deel Trekvlief-Maanweg verwacht de gemeente dat het om circa 24 vergunningen zal gaan.

De gemeente wordt *juridisch* eigenaar van het systeem, zodat zij na tien jaar opnieuw een marktpartij kan selecteren.

Als er later iets met de installaties mis blijkt te zijn, kan de provincie Zuid-Holland daarvoor als bevoegd gezag voor de vergunningverlening verantwoordelijk worden gesteld (voor zover de installaties volgens de bouwtekeningen zijn gerealiseerd). In de brief aan de ODH wordt aandacht gevraagd voor de complexiteit van de installatie.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 7 - Gezond en veilig Zuid-Holland
Financiële risico's	: Zie onder 'technisch' de laatste alinea.

Juridisch kader

Waterwet

Het betreft een aanvulling op een eerder vastgesteld bodemenergieplan (De Binckhorst). Het college heeft op 3 maart 2020 het bodemenergieplan De Binckhorst vastgesteld (PZH-2020- 726243346) voor zover het betrekking heeft op provinciale bevoegdheden zoals die voortvloeien uit de Waterwet (vergunningverlening open bodemenergiesystemen).

Het besluit heeft gevolgen voor de vergunningverlening voor bodemenergiesystemen in het kader van de Waterwet in het betreffende gebied, in de zin dat bij de vergunningverlening de in het bodemenergieplan aangegeven ordening zal worden aangehouden.

Warmtewet

Zoals bekend heeft een exploitant van een warmtenetwerk een monopoliepositie. Omdat met een dergelijk netwerk grote investeringen zijn gemoed die pas op lange termijn worden terugverdiend, zal een concessieperiode ook een lange periode beslaan. De exploitant zou gedurende die periode handelingsvrij zijn zonder met enige concurrentie rekening te hoeven houden, waardoor het bewoners- en publieksbelang onder druk zou kunnen komen te staan. Uit de Warmtewet vloeien daarom bepaalde condities voort (bijv. de toeleveringsprijs aan de gebruikers).

Aanvullend hierop heeft de gemeente Den Haag een zogeheten warmteplan opgesteld. Op basis hiervan gaat de gemeente door middel van een openbare aanbesteding voor tien jaar een zogenoemde warmteconcessie verlenen aan een exploitant (warmtebedrijf).

In de concessie zijn een aantal condities beschreven waaronder de exploitant kan opereren. De gemeente houdt zo tijdens de concessieperiode een registerrol op de lokale warmte- (en koude) voorziening.

2 Voorafgaande besluitvorming

Afgelopen januari heeft het college het bodemenergieplan *Laakhaven* vastgesteld. In dit plan was voor het eerst sprake van een zogeheten collectiviteitseis, dat wil zeggen dat het de bedoeling is om de bodemenergiesystemen onderling te verbinden tot één gebiedsdekkend systeem (PZH2020-762463421).

Op 7 juni 2021 is een verzoek van het college van B&W van Den Haag ontvangen aangaande het vaststellen van een addendum voor het bodemenergieplan *De Binckhorst*. Het betreft het toevoegen van een collectiviteitseis bij de realisatie van het deel Trekvlief – Maanweg van het bodemenergieplan.

Omdat voor het realiseren van een gebiedsdekkend systeem de waterregeling moest worden aangepast, en het op dat moment niet duidelijk was of en hoe het rijk hiertoe zou overgaan, heeft uw college 5 oktober 2021 het verzoek van de gemeente Den Haag afgewezen.

3 Proces

Vorig jaar zomer heeft het ministerie van I&W overlegd met de ODH (namens de PZH) over de vergunningverlening van een gebiedsdekkend systeem. I&W heeft toen geconcludeerd dat de Omgevingsdienst Haaglanden pas vergunningen kan verlenen als de zogeheten waterregeling door haar is aangepast. Over deze aanpassing is daarna met de belanghebbenden (o.a. de brancheorganisatie bodemenergie) overlegd.

De aangepaste waterregeling is per 1 juli in werking getreden.

Wanneer het tijdstip is gekomen dat de installaties uiterlijk de grond in moeten gaan, en de collectiviteitsvereiste is niet vastgesteld, zou dit betekenen dat er individuele installaties moeten worden vergund, en het collectieve gebiedsdekkende warmte-koude systeem niet kan worden gerealiseerd.

4 Participatie en rolneming

Op instigatie van de gemeente Den Haag is de Provincie betrokken bij het opstellen van dit bodemenergieplan, en bij het toevoegen van een collectiviteitsvereiste.

Bij het opstellen van dit plan en de aanpassing van de waterregeling is ook de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) betrokken geweest.

5 Communicatiestrategie

N.v.t.